

Yttrande över Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande (SOU 2019:69)

Folkbildningsrådet har fått möjlighet att lämna synpunkter på Valideringsdelegationens slutbetänkande.

Folkbildningsrådets yttrande avgränsas till resonemang och förslag som har betydelse för folkbildningen.

Sammanfattning

Folkbildningsrådet:

- Har inget att erinra avseende definitionen av validering.
- Ställer sig tveksam till behovet av den föreslagna valideringsförordningen.
- Anser att en övergripande nationell strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande bör tas fram samt att folkbildningen bör vara företrädd i det råd som föreslås följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete inom valideringsrådet på nationell och regional nivå.

Folkbildningsrådets ställningstaganden

6.6.1 En ny definition av validering

Folkbildningsrådet har inget att erinra avseende definitionen av validering i de föreslagna 20 kap. 42 § och 21 kap. 20 § skollagen. Folkbildningsrådet vill dock påtala att skollagen i huvudsak inte gäller för folkbildningen, med undantag för utbildning vid folkhögskola som motsvarar kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. För sådan utbildning gäller vissa, särskilt angivna, bestämmelser i skollagens tjugonde kapitel.

Detta innebär att skollagens definition av validering inte kommer gälla för validering vid folkhögskolor och studieförbund.

6.5.3 En ny förordning med generella bestämmelser om validering

Folkbildningsrådet ställer sig tveksam till behovet av den föreslagna valideringsförordningen.

Av 1 § den föreslagna valideringsförordningen framgår att förordningen ska gälla validering för kvalifikationer som omfattas av förordning (2015:545) om referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (SeQF-förordningen). Detta innebär att både de kvalifikationer som är nivåplacerade i bilaga 2 till förordningen, och de kvalifikationer som nivåplacerats i referensramen genom beslut av Myndigheten för Yrkeshögskolan omfattas.

Inga kvalifikationer från folkbildningen har hittills nivåplacerats genom beslut av MYH. Av bilaga 2 till SeQF-förordningen framgår att:

- betyg från utbildning i svenska för invandrare kurs D, eller motsvarande utbildning som bedrivs vid folkhögskola är nivå 2,
- intyg om godkänt resultat från allmän kurs på grundskolenivå från folkhögskola är nivå 2, och
- intyg om godkänt resultat från allmän kurs på gymnasial nivå från folkhögskola är nivå 4.

För folkbildningens del skulle således endast validering av allmän kurs och motsvarande sfi kurs D vid folkhögskola omfattas av den föreslagna valideringsförordningen, såvida inte ytterligare utbildningar inom

folkbildningen antingen blir nivåplacerade i bilaga 2 till SEQF-förordningen eller genom beslut av MYH.

Flertalet valideringar som sker inom folkbildningen avser andra utbildningar, exempelvis är validering inte ovanligt inom tolkutbildningar.

Som framgår ovan har Folkbildningsrådet inget att erinra mot den föreslagna definitionen av validering. Vi har heller inget att erinra mot att definitionen ”dubbelregleras” både i skollagen och i valideringsförordningen, utan ser positivt på att samma definition av validering används i olika sammanhang.

Enligt Folkbildningsrådet bör dock 3 § i den föreslagna valideringsförordningen endast innehålla själva definitionen utan att också hänvisa till skollagens motsvarande bestämmelser.

Den föreslagna regleringen anger explicit vilka moment en valideringsprocess ska omfatta, hur en så kallad kompetensstandard ska vara utformad samt av vem och hur bedömningen ska ske. Inom folkbildningen har former för validering redan utformats, utan förordningsstyrning. Folkbildningsrådet värnar den fria folkbildningen och ser inte behov av detaljstyrning på denna nivå.

6.5.4 Begreppet validering ska införas även i högskolan och yrkeshögskolan

Folkbildningsrådet vill, som i tidigare remissyttrande i fråga om validering, framhålla att vikten av lärande av olika slag, som erhållits formellt, icke-formellt och informellt, erkänns och valideras och tillgodoräknas inom högskola och yrkeshögskola.

7.5.1 En övergripande nationell strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande

Folkbildningsrådet delar utredningens bedömning om behovet av en övergripande nationell strategi. Folkbildningen kan bidra med unika värden och bör självklart synliggöras i en sådan strategi. Folkbildningen, särskilt folkhögskolorna, har redan idag en tydlig roll i det regionala kompetensförsörjningsarbetet.

7.5.2 Ett råd ska fortsätta följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) har, i avvaktan på ett mer permanent system, fått uppdraget att ta ansvar för en bred nationell samling kring valideringsfrågan. MYH har skapat ett Valideringsråd där Folkbildningsrådet medverkar tillsammans med andra aktörer. En viktig fråga i det fortsatta arbetet blir att identifiera vad rådet kan göra tillsammans inom området.

Folkbildningsrådet stödjer utredningens förslag att ett råd med en tillhörande kanslifunktion får i uppdrag att följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete inom valideringsrådet på nationell och regional nivå. Folkbildningen bör vara företrädd i ett detta råd.

Vidare delar Folkbildningsrådet utredningens bedömning att det övergripande ansvaret i Regeringskansliet för kompetensförsörjning, livslångt lärande och validering bör tydliggöras.

11.3.4 Rektor ska kunna ge betyget E efter validering utan prövning

Folkbildningsrådet ställer sig positivt till att en elev inom komvux som har intyg från en folkhögskola ska ges möjlighet att få sitt tidigare förvärvade kunnande tillgodoräknat och erhålla betyget E utan att varken behöva genomgå en validering eller en prövning.

Därmed *tillstyrker* Folkbildningsrådet den föreslagna bestämmelsen i 20 kap 39 a § skollagen om att regeringen ska få meddela föreskrifter om möjlighet för rektor att i vissa fall ge betyg utan prövning till en elev som inte följt undervisningen.

Folkbildningsrådet *tillstyrker* också att bestämmelse om detta ska införas i förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning. För det fall att förslaget realiserar förutsätter Folkbildningsrådet att vi ges möjlighet att lämna synpunkter på den närmare utformningen av denna bestämmelse i förordningen om vuxenutbildning.

Folkbildningsrådet förutsätter att studerande som har intyg från folkhögskola, även med ovanstående lagändring, kommer att ha fortsatt möjlighet att genomgå prövning för högre betyg.

För Folkbildningsrådet

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Maria Graner', written in a cursive style.

Maria Graner
Generalsekreterare